

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0320173 Söderäng

Kommun: Ljungby

Områdets totala areal: 6,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-01-13

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

Bevarandesyfte

I Natura 2000-området Söderäng är de prioriterade bevarandevärdena bevarandet av öppna strandängar. Det främsta syftet med området är att bibehålla en öppen hävdad strandäng och hagmark så att de typiska växtsamhällena och fåglarna kan leva kvar.

Beskrivning av området

Söderäng ligger i Lagadalen strax söder om Kånna. Marken är opåverkad av gödsling och hyser en hävdgynnad vegetation med bl.a. klockgentiana, trådtåg och slätterfibbla. Huvuddelen av området utgörs av fuktäng, betad mad som ligger i nära anslutning till Lagan och årligen översvämmas. Området har tidigare nyttjats som slättermad men har övergått till att bli betesmark. Fuktängen är värdefull även för insekter, groddjur och fåglar. Den fuktiga marken omges av trädbevuxna åspartier som utgörs av isälvsavlagringar. Även här finns en rik hävdgynnad vegetation. Ett mindre område i sydvästra delen hävdas än idag genom slätter. Ängen utgörs av en sluttning som innehåller såväl blöt, fuktig, frisk och torr mark.

Bevarandemål

Den totala arealen av hävdade naturliga gräsmarker inom naturtyperna fuktängar (6410) och

silikatgräsmarker (6270) ska vara minst 5,4 ha.

Fuktängen ska bevaras och hävdas genom bete eller eventuellt slåtter med efterbete, på ett sådant sätt att den hävdgynnade vegetationen med dess typiska arter bevaras och helst ökar i mängd.

Igenväxningsvegetation ska inte tillåtas förekomma. Främmande arter ska inte finnas i området. Fuktängen skall vara fri från träd och buskar. Typiska arter som klockgentiana, trådtåg, slåtterfibbla, svinrot och slåttergubbe, ska finnas kvar i livskraftigt bestånd.

Betesmarkerna ska vara mosaikartade med öppna, solbelysta partier respektive områden med ett mer slutet trädskikt. Det ska finnas en variation av trädslag, trädålder, skiktning och olikformighet i träd- och buskskikt och det ska finnas gott om gamla och grova lövträd, vidkroniga träd, hålträd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier. Trädskiktet ska domineras av ädellövträd. Hamlade träd samt grova och vidkroniga hagmarksträd ska stå öppet och solbelyst. Gran förekommer inte eller endast så begränsat att den inte bedöms påverka lövträden eller dess naturvärden negativt. Det ska finnas blommande och bärande buskage, t.ex. hassel, sälg, vide, rönn, apel och nypon.

Vad kan påverka negativt

Utebliven eller felaktig hävd och skötsel som på sikt leder till igenväxning och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.

Utbredning av oönskad vegetation såsom vecketåg och knapptåg p.g.a kvävenedfall eller otillräcklig hävd.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering, vägbyggnad och dikning.

Tillförsel av kemiska bekämpningsmedel, gödsel eller kalk samt läckage av dessa ämnen från omkringliggande jordbruksmarker eller via Lagans vatten i samband med översvämningar, med utarmning av den hävdgynnade floran som följd.

Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar som kan förändra artsammansättningen i fältskiktet och påverka förutsättningarna för många arter.

Uppkomst av trampsador, tex vid vinterbete eller vid olämpligt val av eller antal betesdjur.

Stödutfodring som ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Skogsbruk i form av avverkningar annat än i naturvårdssyfte, markberedning och plantering samt virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för naturtypen viktiga markförhållanden, t. ex. markfuktigheten.

Graninvandring i lövträdsbärande hagmarker.

Ovan nämnda verksamheter och åtgärder kan påverka området negativt även om de utförs i angränsande områden.

Bevarandeåtgärder

Skydd:

Stora delar av området omfattas av miljöstöd.

Skötsel:

De viktigaste bevarandeåtgärderna i området är att det hävdas genom slåtter och bete.

Arealen som årligen slås bör utökas. Utökningen kan göras genom att ytterligare del av slätten norr ut slås och även genom att större arealer av fuktängen tas i anspråk för slåtter.

Oönskad vegetation som breder ut sig på fuktängen och som är osmaklig för djuren t.ex vecketåg och knapptåg ska tas bort genom betesputsning regelbundet. Det avslagna materialet bör tas bort ifrån området.

Bevarandetillstånd

Nationellt

De äldre fodermarkerna, ängar och betesmarker, som tidigare varit dominerande både arealmässigt och ekonomiskt har idag minskad ekonomisk betydelse. Hävdad våtmark var tidigare vanligt förekommande, men är idag en mycket ovanlig naturtyp. Även slåtterängarna har nästintill helt och hållet utgått ur jordbruksproduktionen eller övergått till att nyttjas som betesmark. Av den ängsareal som fanns för 100 år sedan, återstår endast en liten rest.

Söderäng

Arealen som hävdas genom slåtter idag är endast ett litet område av fuktängen (2016). Söderäng utgör ett av länets få områden med våtmark som hävdas än idag. Söderäng är dessutom ett av länets större sammanhängande område där hävden bedöms vara god. Tillsammans utgör detta goda förutsättningar för att bevara de naturtyper och arter som finns i området. Arealen som hävdas genom slåtter och efterbete bör dock öka.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Syftet med uppföljningen är att undersöka om de bevarandemål som formulerats i bevarandeplaner och skötselplaner är uppfyllda. Uppföljningen visar om skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6270 - Silikatgräsmarker**

Areal: 0,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bevarandemål

Negativ påverkan

Bevarandeåtgärder

Bevarandetillstånd

6410 - Fuktängar

Areal: 5,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bevarandemål

Negativ påverkan

Bevarandeåtgärder

Bevarandetillstånd

Dokumentation

1. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (NBO).
2. Naturvårdsverket: Vägledningar för myndigheter (<http://www.naturvardsverket.se>)
3. Ängs- och hagmarksinventeringen 1988-1990
4. Ängs- och betesmarksinventeringen 2000-2004
5. Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989. Kronobergs Natur (naturvårdsprogram).
6. Åtgärdsplan G3095, år 2000
7. Åtgärdsplan G4166, år 2000

Handläggare: Liselott Nilsson

Bilagor

- Bilaga 1. Information om Natura 2000
- Bilaga 2. Naturtypskarta

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

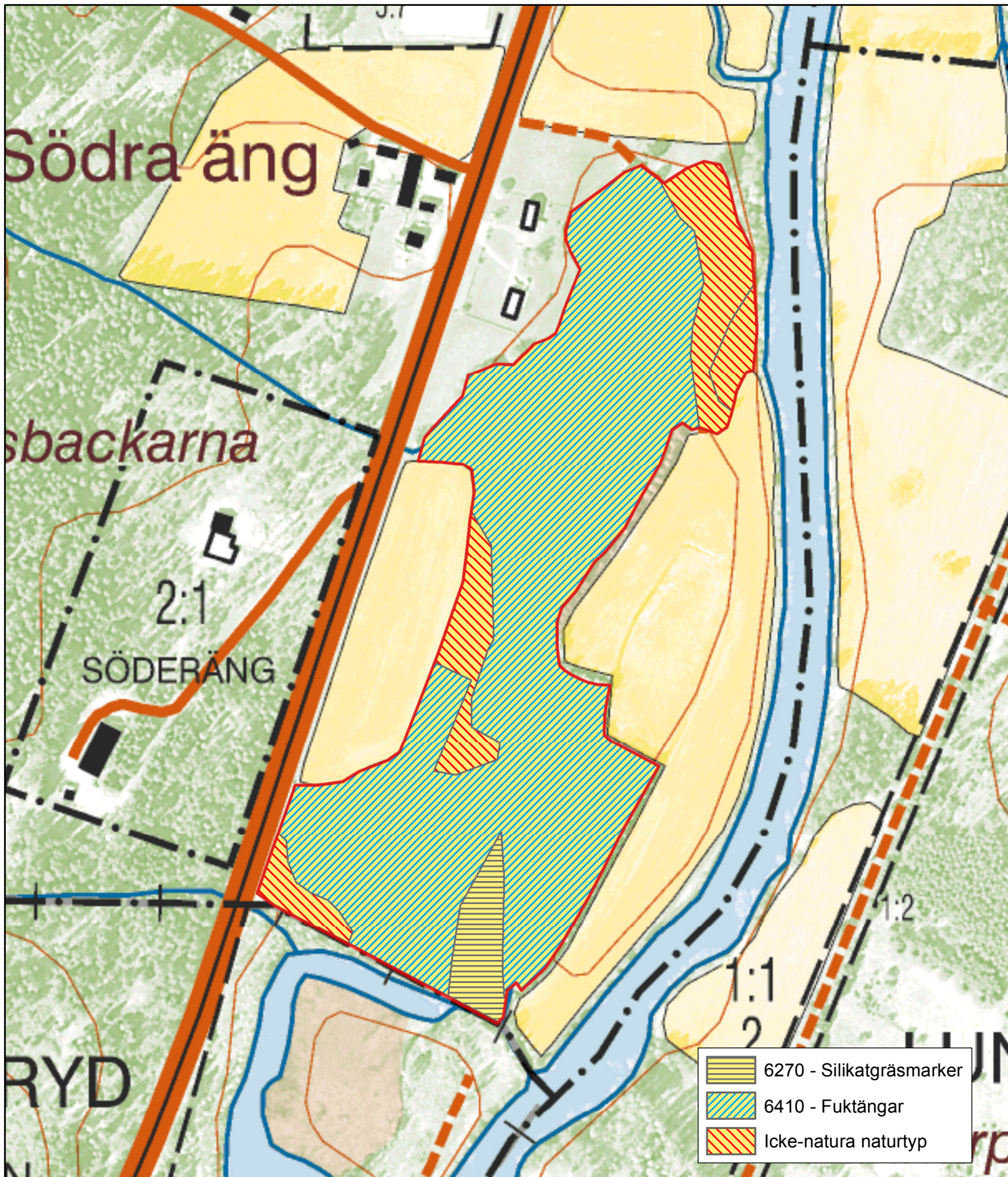
Kartor

Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linje, punkter.)

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Natura 2000-området Söderäng - SE0320173

Bilaga 2

0 25 50 100 meter

1:3 000

LÄNSSTYRELSEN
I KRONBERGS LÄN